

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 775  
van **ADELIN BLANCQUAERT**  
datum: 19 juni 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**  
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

---

*Procedures bij de Raad van Vergunningsbetwistingen - Invoering relativiteitseis*

In haar beleidsnota 2019-2024 kondigt de Vlaamse minister van Justitie aan dat zij een "relativiteitseis" wil invoeren voor betwistingen voor de Raad van Vergunningsbetwistingen.

Vermoedelijk heeft de minister haar beleidsidee geput uit artikel 8:69a van de Nederlandse Algemene wet bestuursrecht (Awb), luidend als volgt:

"Artikel 8:69a De bestuursrechter vernietigt een besluit niet op de grond dat het in strijd is met een geschreven of ongeschreven rechtsregel of een algemeen rechtsbeginsel, indien deze regel of dit beginsel kennelijk niet strekt tot bescherming van de belangen van degene die zich daarop beroept."

De relativiteitseis houdt - kort samengevat - in dat een belanghebbende in een procedure bij de bestuursrechter geen beroep kan doen op een norm die kennelijk niet bedoeld is om zijn belang te beschermen. De Nederlandse wetgever en nu blijkbaar ook de Vlaamse minister van Justitie vindt het niet wenselijk dat de bestuursrechter een besluit vernietigt als de geschonden rechtsregel niet strekt tot bescherming van een belang van de eisende partij strekt.

Vooreerst wordt de aandacht van de minister erop gevestigd dat er bij toepassing van de relativiteitseis steeds wel degelijk sprake is van een manifeste schending van een norm! Bij toepassing van de relativiteitseis zullen schendingen van het omgevingsrecht, die op dat ogenblik weliswaar niet onmiddellijk het individuele belang van een eisende partij beschermen, niet meer leiden tot de vernietiging van de omgevingsvergunning. Dit terwijl het omgevingsrecht juist de bescherming beoogt in breedste zin van zowel de mens als het leefmilieu.

Bovendien rijst de vraag of de invoering van dergelijke relativiteitseis wel echt tot een door de minister beoogde efficiëntere bestuursrechtspraak zal leiden; veeleer lijkt het erop dat de invoering van een dergelijke eis tot alleen nog meer debat voor het bestuursrechtcollege zal leiden. De vraag of een norm al dan niet strekt tot de bescherming van een eisende partij is immers vaak niet eenvoudig te beantwoorden daar zij in bepaalde gevallen voor zeer ruime interpretatie en uitvoerige discussie vatbaar is.

1. Is de invoering van de relativiteitseis in procedures die voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen worden gevoerd verenigbaar met het Vlaamse omgevingsrecht dat de bescherming van de mens en het leefmilieu beoogt? Dreigt

de invoering van voormelde eis niet tot een gevaarlijke uitholling te leiden van het bestaande Vlaamse omgevingsrecht, waardoor het met het Vlaamse omgevingsrecht geboden beschermingsniveau van de mens en het leefmilieu aanzienlijk zal aangetast worden?

2. Dreigt de invoering van een relativiteitseis in procedures die voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen worden gevoerd een verlies aan rechtszekerheid voor de rechtzoekende, alsook een verlies aan efficiënte rechtsbedeling met zich mee te brengen?
3. Welke initiatieven neemt de minister ter zake?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 775 van 19 juni 2020

van **ADELIN BLANCQUAERT**

---

1. De vereiste dat een partij die een onwettigheid aanvoert voor een bestuursrechtcollege belang moet hebben bij het inroepen van deze onwettigheid is niet nieuw. Met het decreet van 9 december 2016 houdende wijziging van diverse decreten, wat de optimalisatie van de organisatie en de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtcolleges betreft, werd de vereiste van het zogenaamde 'belang bij het middel' ingeschreven in artikel 35 van het DBRC-decreet.

Een partij die een middel aanvoert voor een bestuursrechtcollege moet dus ook reeds vandaag belang hebben bij de vernietiging van die rechtsregel.

In de praktijk blijkt de vereiste van 'belang bij het middel' soms nog aanleiding te geven tot onduidelijkheid en verschillende interpretaties. Bepaalde rechtsleer stelt hierover dat niet altijd een rode draad te vinden is in de rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Het 'belang bij het middel' vormt een onderdeel van de wettigheidstoets die de bestuursrechter doorvoert, zodat thans wordt onderzocht of het aangewezen is dat de decreetgever de contouren hiervan duidelijker vastlegt.

Het eventueel verduidelijken van de vereiste van het 'belang bij het middel' leidt zeker niet tot een 'gevaarlijke uitholling van het bestaande Vlaamse omgevingsrecht'. Eén en ander kan juist leiden tot meer rechtszekerheid aangezien het voorzienbaarder moet worden op welke middelen een partij zich kan beroepen. Al te vaak zoekt een verzoekende partij onwettigheden in regelgeving die niet strekken tot zijn bescherming of roept een verzoekende partij "onwettigheden" in die hem helemaal niet benadelen.

Hierbij wordt benadrukt dat de bestuursrechtcolleges hoe dan ook de mogelijkheid behouden om ambtshalve middelen van openbare orde op te werpen. Ook aan het principe dat de verzoekende partij geen belang moet aantonen bij de schending van regels die de openbare orde aanbelangen, wordt geen afbreuk gedaan. Op die manier blijft de naleving van de belangrijkste rechtsregels alleszins gegarandeerd.

2. De invoering van de relativiteitseis zal niet leiden tot een verlies aan rechtszekerheid of een verlies aan efficiënte rechtsbedeling, wel integendeel. Zoals hierboven reeds aangehaald kan een verduidelijking van de regelgeving een einde maken aan de mogelijke onduidelijkheden en verschillende interpretaties die worden gegeven aan de vereiste van 'belang bij het middel' zoals thans opgenomen in artikel 35 van het DBRC-decreet.
3. Er wordt thans concreet onderzocht op welke wijze de procedures kunnen worden geoptimaliseerd.